

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petisor terfoga 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legelőször postán utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal veszi fel.

Az alagesővezés.

Sokszor hangoztatjuk és nem minden alap nélkül, hogy Magyarország földművelő ország; hogy a földművelés tökélyesbülése s a fejlődő ipar s az ezekből folyó jövedelmek fokozása lényeges eszközei egyesek és így az összes lakosság vagyonosodásának, s ezzel együtt az általános jólétnek. S mindennek dacára nem tesszük oly mérvben szántó földeinket termőképessé, a mily mérvben ma már a gazdasági eszközök fejlődésénél fogva tehetnők, s megyénk termékeny völgyeinek igen tekintélyes részét könnyelműen hagyjuk a gyakorta előforduló u. n. „vad vizek” uralma alatt, holott ezeknek észszerű levezetése által tekintélyes területet tehetnénk jövedelmezővé. Pedig a birtok értéke nem annak területétől, de az abból befolyó tiszta jövedelem nagyságától függ.

Ezt minden culturállam, melynek basisa a termőföld, korán átlátta s jó eleve gondoskodott azon eszközök meghonosításáról, melyek segítségével a természet uralma alól az egyes területek elhódíthatók.

Ez hozta nálunk létre a folyók szabályozását, a tavak és mocsárok levezetését s így óriási területet adott át az emberiségnek s tett nemcsak mivelhetővé, de egyszersmind jövedelmezővé is.

Lapunk szűk terét felülmúlja azon találmányok, utak és módok tüzetes tárgyalása, melyeket a teremto emberi ész megalkotott az emberiség hasznára, hanem ezek közül épen azt akarjuk kiemelni és megismertetni, mely minden hegyes-völgyes vidéken, így Gömörmegyében is észszerűen alkalmazható s ez nem más: mint az alagesővezés, melynek segítségével s egy kis költséggel a vizenyős s általában mitsem jövedelmező birtokrész termő talajjává alakítható át.

Ha a szomszéd Szepesmegyét megtekintjük, melynek éghajlata zordonabb, földje sokkal termékenyebb, mint megyénknek különösen délibb része. — s mégis minden használható föld kellő karban tartva a gazdaság nélkülözhetlen alapjaként szerepel; esodálkozunk kell szomszédaink életrealóságán és azon, hogy még eddig megyénk vezérférfiai közül senkinek sem jutott eszébe, hogy azon — mindenesetre tekintélyes földmennyiség, mely itt-ott elszórtan e vadviz uralma alatt áll s

igly csak egyes tulajdonosok kiadását növeli évről évre, a szomszédok példájára művelhető és jövedelmezővé étetéssék. — Vegyük csak a Rima-, Turóc- és Balogvölgyet, ugy fogjuk találni, hogy alig van község, melynek határában ilyen terület ne volna. Pedig nálunk megyszerte a víznek természetes lefolyása van, de a fentebb fekvő területről az alantabb fekvőre bocsátani az itt-ott felfakadó vizet, vagy annak lebocsátására árkokat ásni a szomszéd birtokos tulajdon jogának megsértése nélkül nem lehet, így marad minden a régi állapotban s tele vagyunk panasszal: hogy a dombos helyen is kiázik a vetés, vagy még fejlődő korában elnyomják a vizes talajon diszló vad növények.

Ezt átlátta Szepesmegye s hasznát látta és látja; életbe léptette legközelebb Abauj-Tornamegye s bizonyosan hasznát látandja, mert ez által emelvény a megye területének termelő képességét, emelni fogja egyeseknek s így az összesnek vagyoni jólétét is. Csak egyedül mi vagyunk megelégedve a régi állapotokkal, mert nagy birtokosaink az ilyen területet kaszálónak, legelőnek használják, a kisbirtokosok pedig csináljanak a magukéval azt, a mit akarnak.

Azonban ez így tovább nem lehet, mert e dolgok természete szerint a nagyoknak kell vezetni a kisebbeket, az erősnek gyámolítani a gyengét, a jártasnak kötelessége üdvös tanácsot adni a tapasztalatlanak mindenütt, de főképp a gazdaság terén, mely temérdek munkával és nem kevés befektetéssel válthatik jövedelmezővé annyira, mennyit e téren munkánk és költségünk után igényelhetünk.

Igaz, hogy az említett mód általános behozása új áldozatokkal jár s ez áldozatok egyesekre esnek: de ha meggondoljuk, hogy egy-két év elvesztett munkájával s a hasztalanul befektetett költségeken vizenyős birtok részeit biztonságban termő talajjává átváltoztathatjuk: önmagunk iránti kötelességünk parancsolja, hogy az alagesővezést egyakarattal hozzuk be mindenütt, hol erre szükség van.

Hogy pedig ez megyszerte szakszerűen vitethessék keresztül, felhívjuk a „Gömörmegyei gazdasági egyesület” tagjait, különösen pedig annak buzgó elnökét, továbbá a gazdaköröket s egyes tulajdonosokat, hogy az ilyen kevésbé jövedelmező területek részleteket írják össze, s annak jövedelmezővé

tételén az egyesek s így az egész közönség érdekében munkálkodjanak.

Méhészet.

E lapok 38-ik számában igyekeztem kimutatni egy parlagon heverő jövedelemforrást, most folytatólagosan fogok felelni ugyanazon alkalommal felvetett eme kérdésemre, hogy és miként kell bánni méheinkkel, hogy okszerűleg kezelve azt, biztosítsuk a bő mézszüretet?

Kezdem épen a mostani teendőknél: november hónapban, már méheink, ha csak valami napos meleg idő nincs, nem mozdulnak ki köpükből; kezdődik a rovarok dermedési időszaka. Összebujva, egymásba éspeszkedve, a köpü legmagasabb részén foglalnak helyet; elhúzódva a kas szájától, melyet ha nagyinak találtak, ők magok nem ritkán megszükitenek; a kas alsó részét a deszkához tapasztják, szóval minden légmozgást utaloznák.

Czéljok tehát bogárkainknak az, hogy minél melegebb tegyék lakásukat. Segítsük tehát őket tervük valósításában, rakjuk el esendes, száraz meleg helyre, p. o. kamarába, száraz pinezébe, vagy padlásra. Takargassuk be bármivel; különösen ajánlom a pozdorját, melyben az egér nem szeret bujkálni. Gyakran vizsgáljuk meg, hogy az egér nem jutott-e valahonnan hozzá? Meleg helyen méheink tapasztalás szerint kevesebb ételmelet fogyasztanak, korábban fiasíthatnak, következésképp korán rajozhatnak.

Ennyiből áll az összes téli teendő.

Majd elvonul teletünk a tél s mikor már minden hó elment, s itt-ott barkáznai kezdenek a fák, a hegytetőkön, megjelenik a kököresin gazdag sorhónával: vidd ki állandó helyekre méhéidet, szép derült, meleg napon hadd tegyék meg első tisztulási kirepülésüket!

Méheink tehát tavaszra kelnek, köpükben, — melyet nem tanácsos még most felforgatni, nézegetni — már is költést találhatunk, készül a munkához. Hát te édes collegám, ha már reá szántad magad, hogy méhészkedél, rab-szolgartató, vagy okszerű méhész akarsz-e lenni? melyikre határozod magad a tél folytán?

Azt vedd ellenem, hogy nem ösmered a módokat? Jöjj, és csatlakozzál, megtanulhatod.

Hogy drágák az új szerkezetű kasok? Az első esztendőben kifizeti magát; de meg ezt az ellenvetést megsemmisíti ama méhész ügybarát, ki létesítendő még tavaszig a kasok lehető legelőcsőbb ároni előállítását, csak legyen kinek. Aztán meg egy 4, 5 frtos köpü két ember életen, sőt tovább is eltart.

A kasok megszerzése sem képez tehát akadályt.

Hiszen méhészkedni látunk majdnem minden faluban egy-két embert, még hasznát is huz egy-kettő belőle, de valójában csak annyira terjed a jövedelem fokozása, hogy évente egy pár kas mézét kiürítheti a méhtartó. Az eddigi szalmakasokkal még ez türehető eredmény, de tekintsük meg a legtöbbjét, tapasztalni fogjuk „hogy még ennyi bevételt

TÁRCZA.

Rimaszombat és nevezetességei.

Kérem, nem én vagyok az, ki e czim alatt írni szoktam, csupán a t. czikkíró ur figyelmét batorokodom ez által fölhívni azon meteorológiai sajátságaira Rimaszombatra, mely — szó sinez róla — meteorológiai következetességre mutat.

Vegyünk fel, kérem, egy nyári estét. — A hold gyönyörűen ragyog, valami bűbajos fényű világosság terjed szét városkánk tiszta utcáin; de ezen szelid fényt bizonyos irigy, sárgás-vörös pontok zavarják meg s szemeidet sérti e contrast.

De mostanában ritkák ezek a holdas éjszakák; különösen a mult héten — megjegyzendő, november végén vagyunk — sűrű sötétség borult a még sűrűbb sártömegekkel gazdag utcákra; utam csak a város egyik végéről a másikra volt viendő, egyik barátomat akartam fölkeresni, hogy vele töltssem az estét. — Elindulék tehát: a mint a kapun kilépek — zsupsz! térdig melyedtem egy sárhalmba. jól lehet létezését tudtam s el is akarván kerülni, 180%-nyi egyenességgel indultam ki a kapuból, hogy — oldalt feküvén — elkerüljem; de bizony oly szurok sötét vala, hogy magam sem tudtam egyenesen megyek vagy ferdén, míg végre meggyőző bizonyítékát csalódásomnak az elkerülhetőnek vélt sárhalm képezte. — Végre kiértem a fötra s lehető legnagyobb erőlködéssel igyekezvén megtartani az egyenes vonalat, — perszé olyan egyenes vonal volt ez, mint mikor a bachusi nedű kölesönzi érkeinknek essentiáját s a német aesthetika kigyóvonalát képzeljük egyenesnek — egyszóval eljutottam nagynehezen a város kellős közepébe. — Még egy-két lépés s egyszerre csak hasha üt valaki, az én öklöm meg egy emberi arc kiálló részével jött könyfacsaró érintkezésbe.

— Marha!

— Szamar!

— Szervusz Feri — mondám — felismerve barátomat, kihez indülék, épen hozzád akartam menni.

— Én meg hozzád. Iszonyu sötétség!

— Megállj csak — mondám neki — ha képzeletem vagyis inkább sejtelmem nem csal, itt kell hogy legyen Osvald, jertünk be, mert ebben a sárban már nincs kedvem oly nagy utat megtenni. De miért is van most olyan sötét? — kérdém tőle — m alatt feltápaszkodtunk a garádison.

— Mert városunknak lámpagyújtatója bizonyosan névestét tart — lévén ennek itt az ideje.

K—y—ö.—

Apróságok.

Azok a bizonyos plakátok. Antisemitizmusunk. Társadalmi életünk. Az eröművészek. Vandormadarak. Hulló levelek. Jégvirágok. A kősös ezél.

Bizony nem volt nehéz dolog kinyomozni, hogy honnan kerültek; — s éretlen gyermekek csinálja komikusabb hatást nem idézhetett elő, mint nálunk, a közel-mult egyik reggelén — — azok a bizonyos plakátok.

Valóban szánakozni és mosolyogni kellett egyszerre ama lótas-futás fölött, melylyel a közhatalom épületei lépcsőjét beszalagálták a megrémült kishitűek, s alig óvhatta meg magát a közönyös szemlélő azon gondolattól, hogy e riadás jóval nagyobb, mintsem őszinte lehetne, a félelem jelei sokkal tulzottabbak, hogysem tüntetésre törekedni ne akarnának.

Egyébiránt ez esetből tanulságos tapasztalatot is szerezhettek az illetők arra nézve, hogy — tulajdonképpen — hazafias érzelmű közönségünk a fajgyűlölet legkisebb jelenségeivel sem tud és akar rokonszenvezni, s egyáltalában nem érdemelte meg a bizalmatlanságot, ennek ellenében önértzettel hivatkozhatunk a műveltség, felvilágosultság és szabadelvűség azon fokára, melyen közönségünk e megye határai között mindig az elsővel tündökölt.

Azonban ha mégis léteznék közöttünk antisemitizmus, az csak egyének ellenében, s csak oly alakban nyilatkoznék, aminőben megengedve van arra törekedni, hogy általában a társadalomból minden visszatetsző, a közművelődés, különösen hazánkban a magyarosodás útjából minden akadály, törvényes, békés uton és eszközökkel eltávolíttassék.

Tehát a mi antisemitizmusunk egészen erkölcsi téren mozogna.

És ez jogosult is lenne, mert vallják meg maguk héber vallású polgártársaink, hogy nem tartanak-e ott a „Jordán szent folyója” és „Sionnak büszke orma” között virágozható városukban visszatetszőnek, ha mi tizedrészt annyian egy zárkózott külön társadalmat alkotva, egy zagyvalék beszédmóddal, mely még nem is anyanyelvünk, más fajtól ridegen elkülönítők, s még csak nem is vallásban gyökeredző szokásokkal zavarnók lépten-nyomon együttélésünk összhangját?

Igy vagyunk mi is velük, és — kivéve a tiszteletr eméltó, bár fájdalom kevés kivételt — így leszünk mindaddig, amíg általánosan nem követünk Angol- és Franciaországban élő testvéreik példáját, kik mózesi vallásuk mellett is akartak és tudtak azon nemzet testébe olvadni, mely őket minden védelemben, minden polgári jogok élvezetében részesíti.

Csak több simulás itt is, több részvétel a társas élet mozgalmában, több szerénység, kevesebb önhittség az érintkezésekben, kevesebb kapzsiság az üzleti összeköttetésekben, főleg több magyarság nyelvben és szokásokban, s akkor bizonyosan nem fognak többé megjelenni — — — ama bizonyos plakátok!

De mi magunknak is elismerni kell azt, miszerint társas életünk nem egészen kifejlett elemei — ugyszólvá — osztályszerűleg jelentkező merevségükben kevés mozgékony-sággal bírnak arra, hogy képesek legyenek kifejtetni azt a bizonyos együttműködésre kényszerítő szellemet, mely nélkül a közművelődés legfeljebb csak külsőségekben mutatkozhatik.

sem képes méhéivel eszközölni, mert nem látja, nem hallja senkitől a jövedelem fokozásának módjait: kénytelen ama kezdetleges állapot szerint tengődni mindaddig, míg az utolsó kas méhéje is beadja a kulesot.

Megyéinkben mindazon tényezők feltehetőek, melyek a sikeres méh-tenyésztéshez megkívánatnak: a természet ezer virányaival, a völgyek kristály esőpajjakkal felhasználhatatlanul semmisülnek meg.

Ha elgondoljuk, hogy öszre kelve egy-egy kas méhéért — melyre mindig van vevő — legkevesebb 7—8 fírtot is adnak, s a mely összeghez az illető alig számba vehető fáradsággal jutott: elképzelhetjük, hogy mily összeget vehetnénk be okserü méhkezelés mellett, midőn így az évi bevétel inkább fokozódik, mintsem teljesen elapadna, mint a régi tenyésztési mód mellett.

Ezen jövedelmünk fokozása módjainak terjesztése végett; másrészt, hogy e valóban szép házi foglalkozást szélesebb körben megismertessük és terjessük: a múlt nyár végén Csetneken tek. Szontagh Andor ur kezdeményezésére Grand Miklós országos méhészeti vándortanár jelenlétében ideiglenesen szűk körű egyletet alkottunk; illetve, az ott jelenlevők kezünkbe vették az ügyet.

Mi ez idő óta minden lehető megtettünk az ügy érdekében, s most elérkezettnek látjuk az időt az általános alakuló, szervezkedő gyűlés megtartására, melyre a meghívást e lap más helyén találja az olvasó.

Ne kicsinyelje senki a homokszemet, mert hisz a paloták is parányokból tömörülnek.

Nem százezreket jövedelmező vállalatot, nem is a zene hangja melletti pillanatnyi gyönyörökhöz hasonlót ígérünk mi; hanem valódi mézédés munka után járó szerény jövedelmet.

Különösen a lelkész és tanító urakat kérem, kiknek kezére van bízva a jövő nemzedék; a mint mi vetünk, a jövő nemzedék úgy arat. Mi átkai vagy áldása lehetünk közsegeinknek. Legyünk ez által is áldásai!

Csizi Miklós tanító.

Levelezés.

Pádár, 1882. november 28.

T. szerkesztő ur! Két nevezetes községi út van Gömörvármegyében. Az egyik a pádár-meleghegyi, a másik a felső-, vagy ha úgy tetszik, alsó-pokorágy-rimaszombati, ez utóbbi híres hegyével. Ezeket áthaladva az ember, lehetetlen, hogy magát civilizált országban képzelje, hanem valahol a hotentották földén.

Pádárból Meleghegyre vagy viszont haladva, az ember bizonyos „Paprétje“ című, néhány méter hosszú helyre jut, mely arról nevezetes, hogy ez utrészet vize, sara soha ki nem szárad; gödrei, kövei télen-nyáron szüntelen esütik az embert armanésre. Ez utrészet folytonosan olyan fatális helyzetben van, hogy a ki csak nem akarja nyakát törni, kikerüli. Erre, főképp sáros, esős, havas időben, embernek, állatnak menni teljesen lehetetlen. — De hát a népek menni mégis kell, mert ha egymással nem érintkezik, hogy él meg? Merre megy hát? kocsin neki megy a közeli, utmenti réteknek, szántóföldeknek. — De még hagyján, ha erre is el tudna menni biztosan, veszedelem nélkül. Azokon a réteken tengernyi víz és iszap szokott lenni, tehát akarva nem akarva le kell vetni a eszimat s úgy meztlább keresztül gázolni — hideg vízben. — Így a dolognak az szokott vége lenni, hogy a nép inkább éhezik, oda haza fagyoskodik, semmint életét és marháját kiténé a veszedelemnek.

Pedig e hely olyan pont, hogy azon a Ratkó felől — Meleghegy, Pádáron keresztül — utazó népek okvetlenül mennie kell, ha rövidebb úton Rimaszombat felé haladni akar. Magára Pádára nézve pedig legérezhetőbb hátrány ez, hogy fazekas-mesterséggel foglalkozván, a szomszéd szekeresekkel, kik fazekát az alföldre viszik, a maga idejében nem érintkezhetik, sőt a meleghegyi uradalmi malomba sem mehet.

Ez utrészet jó karban tartása tehát első helyen pádári, meleghegyi és ő fensége Koburg hercege uradalmát, másod helyen az egész Ratkó s távolabb a Rimaszombat felé közeledő népet érdekelhetné.

Az uradalom méltányos is volt a közönyös nép iránt, a mennyiben már ez utvonalon két hidat esínáltatott, de a „Paprétje“-nek, mely egyedüli pont, az egész utat járhatlanná teszi, kiigazítására sem az uradalom, sem a pádári, meleghegyi nép vállalkozni nem akar, illetve hozzá nem lát, pe-

E nem eléggé sajnálható körülménynek kell tulajdonítani azt, hogy egyleteink, különösen azok, melyek hivatva lennének a szellem és anyagi erőket egy közös cél elérése végett magukba ölelni, meg nem erősödhetnek, annál kevésbé érhetnek el valódi sikert.

Pedig hát p. o. dalár-egyletünk hivatása nemes, tűzoltó-egyletünk létezése szükséges, többi egyleteink fentartása is mindenképpen kötelességünk volna, mert mindannyian a közjó előmozdítását tűzték ki feladatukul, mely célunk elérése minden pénzületi szűkösökünk dacára sem kerülne annyi áldozatba, amennyit meg nem bírhatunk, és mégis — — — majdnem minden téren hanyatlással találkozunk, melylyel szemben önkénytelenül is azon gondolatokra kell jönnünk, hogy e tünemény oka nem másban, mint társas köreink egymástól idegenkedésében keresendő.

S nem is lehet mondani, hogy ez idegenkedés leküzdhetetlen volna, mert kétségbevonhatatlan tapasztalható volt csak e napokban is, hogy az itt időzőtt örömvész-társaság előadásaira ugyancsak tödult közönségünk minden rétege, s bár az érintkezés ezen útja nem engedhet következtetni a szellemi kapesokra, de minden esetben bizonyosnak látszik előttünk, hogy — ha mindjárt csak a külső gyönyörért is — mindnyájan egyértelműleg készek vagyunk áldozatot hozni.

Egy-egy műkedvelői előadás, egy felolvasási-, vagy dalestély, avagy sétahangverseny talán csak érne annyit, mint a légtornászok minden hajmeresztően merész mutatványa?

Hanem hát az izlés is különféle. . . . Nos? az erő-művészek — leszámítva „zaradék“-okban bemutatott léha bohózkodásukat — érdemesek voltak — — — egy megtekintésre, mert különben nem lett volna alkalmunk, több előkelő hölgy ajkairól — midőn a néző téren egymást üdvözölték azon kölcsönös vallomást hallani, hogy akár esett, akár fujt, szárazon vagy bokáig érő sárban még majd minden előadást megnézték, — s valóban — ha

dig csak egy kis erő-megszorításra volna szükség; sőt talán egy kis büntetés sem ártana, ha a nép be nem látja azt, hogy utait javítani a maga jól felfogott érdekében, főképp a maga határában köteles.

Epen ily rossz karban van a Rimaszombathoz vezető közlekedési út is. — Jó és rossz időben, télen és nyáron alig lehet erre közlekedni. — Perjése és a két Pokorágy lakói bizony-bizony nagy áldozatra szánják magukat, ha Rimaszombathoz indulnak el. — S minden ily alkalommal megtogadják, hogy ha hazatérnek az előljáróságot e szakadékos út kijávitására felhívják, de ha szerencsésen hazaértek hallgatnak, mert „hadd próbálja más is.“ — S nem ritkán megtörténik az is, hogy a terhet szállító kénytelen kocsijával a vetésre kitérni, hogy a feneketlen látszó helyeket kikerülje, de ott áll a kerülő, ki a kártevőt megzabolgolja, holott ha az említett községek a már eddig is évenként befizetett bírságpénzt az út jókarba tartására fordították volna s ha az egyes községi előljárók nagyobb felügyeletet fordítanak az utak gondozására: bizonyosan nem fordulna annyi kártevés és záloglás elő. sőt a nép is könnyen értékesíthetné azon tárgyakat, melyekkel kereskedni szokott.

Igy állván a dolog s a nép saját érdekeit felfogni s arra áldozni nem akarván, ha az említettem közlekedés utakat jó karba akarjuk hozni: kényszeríteni kell egy felől az újavásári, ispánmezei, gesztetei, szilistyei, budikfalvi, meleghegyi, pádári, más felől pedig a hrussói, derencsényi, pápocsi, perjesei, alsó- és felsőpokorágyi előljáróságot, hogy közös erővel e bajon segítsenek s ez által önmaguk és községeiknek a kereskedelmet megkönnyítvén, a közös jólétet mozdítsák elő. Sőt kívánatos volna, hogy e fontos közlekedési utak a megyei úthálózatba bevonatván, a felügyelettel a megyei mérnökség bizatnék meg.

Felhívjuk erre az illető községek, valamint Rimaszombati városa előljáróinak és a megyei hatóságnak figyelmét annyival is inkább, mert a nevezett községek eskis e két utvonalon közlekedhetnek nemcsak egymással, de a vasutal is.

V. L.

Gyűlések.

I. Jegyzői gyűlés.

A községi és körjegyzők nyugdíjintézete Rimaszombathoz f. évi november hó 21-én tartá a megyénáz kis termében évi rendes közgyűlést Szontagh Bertalan alispán elnöke alatt, ki a zord idő dacára szép számmal egybegyűlt tagokat melegen üdvözölé. Elnöki megnyitó beszédében sajnálattal konstatálta azt, hogy a jegyzői egyleti pénztárba ez idő szerint 12000 frtnak kellene lenni s ennek dacára csak 4000 frt folyt be ez ideig, s így 8000 frt még jelenleg is hátralekban van kint, részint az egyleti tagoknál, részint a megyebeli községeknél; minek folytán a gyűlés az elnök indítványára elhatározta azt, miszerint az e tárgyban hozott megyei szabályrendelet értelmében a tagsági díjhátralek legerősebb behajtására járásbeli szolgabírák és városi polgármesterek fognak felkérteni.

Egyidejűleg örömmel jelenté be azon örvendetes körülményt, hogy a nyugdíjintézet fennállása óta megyénk területén még egy jegyző sem folyamodott nyugdíjaztatásért.

Azonban részvétel értesítette a gyűlést arról, hogy Siró Ferenc Dobsina r. t. város főjegyzőjének elhalálása által a számvizsgáló bizottságban egy tagsági hely megürült, — melyre egyhangulag Benyó Lajos rszombati jegyző választott meg. — Ugyancsak a számvizsgáló bizottságból kisorsoltattak, Kovács József jánosi, Molnár Gusztáv rimabányai és Valkay László f.-balogi jegyzők, kik azonban utjogal megválasztattak, — Siró Ferenc volt dobsinai jegyző elhalálása felett a gyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét. — Ezután több magánjellegű házi ügy intézetett el.

Végül örvendetes jelenségképen említhetem fel azt, hogy a jegyzői egylet működését a nagy közönség is élénk érdeklődéssel kíséri, — s jól esett a gyűlésen látnunk Dr. Patzek Mór megyei főorvost, — Bornemisza László megyei aljegyzőt, Dapsy József megyei alpenztárnokot és Kubinyi Gusztáv szolgabíró, — mint vendégeket. — S az esetben — ha maguk a megyebeli községi és körjegyzők nyugdíj-intézetük ügyét nagyobb buzgalommal karolják fel, — oly ügy-buzgó elnök élén, mint Szontagh Bertalan alispán, — ez intézet szép virágzásnak fog örvendeni.

II. Tanítói gyűlés.

„A gömörmezei ált. tanító-egylet“ tornallyai járásköre évi gyűlést Sajógömörön f. évi november hó 23-án

szereztelenek nem leendettünk vala, ohajtottunk volna azon reménynek adni kifejezést, hogy alkalmilag a nemesebb élet nyújtó színelőadásokat is hasonló buzgalommal látogatandják.

Mégis, aligha nem e komédiások voltak ezuttal is a nyertesek, mi legalább nem vagyunk képesek felfedezni a gondolatot, az eszmét, mely általuk kifejezésre juttatva, lelkünk, szívünk hajlamai nemesítésére hatott volna: azonban elismeréssel adozunk nekik — — — távozásukért.

S elmentek — mint a vándor madarak, jobb hazát — érintetlen zsebü közönséget keresni, — — — vagy hogy helyet adjanak a mi vándor madarainknak is, kik nálunk tartják téli szállásukat, tengődvén margitszigeti s trieszti baberaik száraz levelein. Persze, hon vág y hozza vissza őket, meg — — — a kénytelenség. — De így is jó. A tavasz virágai elhervadvák. A nyár s ősz gyümölcsei betakarítvák, jönnek a komor napok, állfennyel, hidegen s jó részt a zenének is köszönhetjük, ha feledni tudjuk a hulló levelek zizegésében suttogó enyészet komoly szavait.

Azok a hulló levelek! . . . Az ősznek utolsó lépéi, melyek talán csak azért keltenek bennünk szomorú gondolatokat, mert nem kíséri őket a gyermekek vidám nevetése, vagy mivel egy-egy bevégzett élet jelképei: tegnap még zöldök, s ma már kiaszva, az enyészet sárga színével reődök között repkednek a légben, míg megtalálják sirjukat. hirdetve, hogy közeleg a tél, a szegények réme, s megjövele a keresztény világ nagy ünnepe.

Nem költészet, de mély igazság vezette azt, ki az emberi nem ujji születésének ünnepét azon időpontra tette, melyben a természet, a föld, a növények álmuk felén tul vannak, — mert lelkünk leghőbb vágyának felel meg a remény, hogy az élet az enyészet ölében csak szendereg, s koronként ismét szárnyakra kél, hogy a tökélesedés fokain mindig magasabbra emelkedhessék.

Légy hát üdvözölve közeledő tél! hiszen te is örömet fogsz hozni magaddal, azoknak, kik meleg lakásban nyo-

tartotta meg. — A gyűlés d. e. 10 órakor vette kezdetét Juhász János otrokoesi tanító járásköri elnök vezetése alatt. — A gyűlés megnyitása után kitünő szakmunkákat hallottunk „A növénytan tanítása az elemi iskolákban“ című paedagogiai kérdésről. — Ugy ezen művek, mint az e tárgyban hozott bírálatok a legelkényeztetetebb kritikus tetszését is megnyerték volna.

Nagy hatást aratott Bogár Lajos sajógömöri tanító, — ki a jelen tan-évben is egymaga 17ő gyerekekkel, vulgó tankötelessel bajlódik, — gyakorlati előadása, mely egy VI. osztályú népiskola szakszerű vezetésének problémáját kitünőleg oldotta meg.

A gyűlés után az egylet, az ujjonon épült templomot tekintette meg.

Az egylet összes tagjait Szentiványi Miklós, — tanügyünk lelkes barátja — diszes ebéddel tisztelte meg.

Sajóhát.

Értesítés.

A rimaszombati koresolyázó-egylet a f. év szept. hó 23-án tartott közgyűlési határozata értelmében 3 évre alakulván, az egyletbe belépni óhajtó n. é. közönség tájékozása végett van szerencsém az egylet alap- és rendszabályaiból az egylet tagjaira vonatkozó pontokat kivonatolva a következőkben szíves tudomásukra hozni:

9. §. Tagja lehet az egyletnek kor- és nemkülönbség nélkül mindenki, ki egy egyleti tag által ajánlatik s főlvétele ellen a választmány nehezségeket nem támaszt.

10. §. Az egylet áll:

- a) tiszteletbeli,
- b) alapító,
- c) reudes,
- d) foglalkozó és
- e) pártoló tagokból.

11. §. Tiszteletbeli tagok a választmány ajánlata folytán a közgyűlés által választatnak.

12. §. Alapító tagok azok, kik az egylet pénztárába egyszer s mindenkorra legalább husz forintot befizetnek.

13. §. Rendes tagok, kik az egyletbe három évre iratkoznak be s évenként két forint tagdíjat fizetnek.

14. §. Foglalkozó tagok, kik az egyletbe csak egy évre lépnek be s évenként 2 fírtot fizetnek az egylet pénztárába.

15. §. Pártoló tagok, kik évenként egy fírtal járulnak az egylet céljainak előmozdításához — a nélkül azonban, hogy az egylet által nyújtott jogok gyakorlására (koresolyázás, versenyekben való részvétel) igényt tarthatnának, kivéve a jégpályán való szabad megjelenést.

A foglalkozó és pártoló tagok évi díjaikat legkésőbb december hó 31-ig lefizetni tartoznak, különben nevék az egylet tagjainak sorából kitorúltetik.

17. §. Hasonlóan kitorúltetik a tagok sorából kivétel nélkül mindazon egyén, a ki az egyleti alap- vagy rendszabályokhoz alkalmazkodást megtagadja, vagy magát művelt egyénhez nem illő módon viseli. Kitorúlési határozathoz a választmány ülésén jelenlevő tagok két harmadának belegező szavazata kívánatik.

18. §. A befizetett évi díjakat senki vissza nem követelheti.

19. §. A befizetett évi díjak a tagsági jegyeken nyugtáztatnak

20. §. Családjegyek — foglalkozó tagminőséggel — három tagból álló családnak évenként öt forintért, minden további családtagért egy forint többlet lefizetése mellett adtnak ki.

21. §. Minden tagnak joga van mindazon előnyöket élvezni, melyeket az egylet nyújt és pedig:

- a) az egylet jégpályáját és helyiségeit a megállapított egyleti rendszabályok korlátai között használni.
- b) szokásos ünnepek és versenyeken részt venni. — Közgyűléseken felszólalni, tanácskozni, szavazni és indítványozni azonban csak a 20-ik évet elért egyleti rendes tagnak van jogában.

Az indítványok a közgyűlés előtt legalább 5 nappal az egyleti választmányhoz írásban andandók be, minthogy ezen feltételek elmulasztása esetén az indítvány tanácskozás tárgyává nem tétethetik.

28. §. Választmányi tag csak az lehet, ki nagykoru

mortól nem kintoztatva néznek eléd — — — bizonyosan; s a szegényeknek? virágokat ablakaikra — — — jégből.

Természet rendje, hogy tavasz, nyár, ősz, tél egymást felváltva kövessék: az ember szükségletei követelik, hogy az év három elsősze munkára fordítassék; ámde kitudná felderíteni okát, hogy miért marad oly sok munkás kéz erőfeszítése gyümölcstelen? s miért fagyaszt oly soknak arczára könyvesseppeket a tél?

Nektek, kiket jóléttel áldott meg a gondviselés, van-e fogalmatok a szó szoros értelmében vett szegénységről, melynek gyermekei télen fagyozogás közt vonják össze lesóványodott tagjaikon az undorító rongyokat, olyan odukban melyeknek egyetlen fűtőszerét lehelletök adja? Tudjátok-e hogy egy ilyen barlang több fertelmet és bünt rejt, mint a mennyiért hajdan két virágzó várost Isten saját kezével törült le a föld színéről? Gondoljátok-e, hogy az ezen helyekről gözülő erkölcsi romlás áldozatai mindanyian Isten képre teremtett emberek, kiket csak megvetni, büntetni tudunk, holott inkább szánni kellene őket, s arra törekednünk, hogy a társadalom e pariai kiemeltessenek süllyedtségükből?

Az, mit az elszigetelt egyesek bár jóakaratu, de esékély erejű törekvése nem tudhat kivinni, az a közönség egyesített akarataiban rejülő hatalomnak könnyen sikerül.

S ime a társadalmi élet egyik legnemesebb célja: ápolni, terjesztetni a tiszta erkölcsöket, élesztetni a munkakedvet, segíteni minden törekvőt, ki a jónak, szépek megvalósításáért küzd.

Ime az együttműködhetésnek azon tere, melyen társadalmi életünk minden rétege, minden eleme, faj- és val-láskülönbség nélkül érintkezhetik, s tehet mindenképp tehetséghez képest többet vagy kevesebbet, de mindnyájan azon öntudattal, hogy megértették az Urat, ki a Horeb hegyéről a keresztfáról egyképen rendelé:

„Szarcsd felebarátodat!“ Kampo de Vaako.

rendes tag, állandóan Rimaszomban lakik és a választó közgyűlést megelőzőt évben egyleti tag volt.

36. §. Az egylet kebelében támadt minden vizsály felett választott bíróság ítélt. Ezen bíróság megalakítására nézve az 1868. évi LIV. törvények 9-ik czimének III-ik fejezetében foglalt szabványok lesznek alkalmazandók.

Kivonat a rendszabályokból.

1. Minden egyleti tag köteles tagsági jegyét belépéskor, úgy szintén bármely választott tag kiváratára a jégpályán bemutatni. Ugyan ez áll a napi vendégjegyekre, mely jegyeket az elnök állít ki.

2. Ha valamely egyleti tag, vagy vendég, jegyét a jégpályán felmutatni nem képes, köteles a rendes napi belépti díjat 20 krt haladéktalanul lefizetni a pályánál.

3. A tagsági jegyek át nem ruházhatók. Bármely viszály és a jegyekkel a tagsági jogok elvesztését vonja maga után.

4. Ha valamely egyleti tag vagy vendég bármilyen kárt tesz, köteles az okozott kárt haladéktalanul megtéríteni.

5. A koresolyák az egész idején alatt az egyleti szolgánál 30 krért gondoztatnak.

6. szivart, gyufát, vagy bármely más a jégnek ártó vagy a koresolyázást akadályozó tárgyakat a jégpályára dobni nem szabad.

7. A koresolyázó szának a tagok rendelkezésére állanak. Felváltva használhatók, de egyszerre egyénel többet igénybe nem vehetik.

8. Felkérhetnek az egyleti tagok, hogy a szánakkal úgy haladjanak, hogy a koresolyázóknak akadályul ne szolgáljanak.

9. Mindenki köteles az igénybe vett szánt álló helyére visszavinni. A szánakat menetközben forgatni vagy elbocsátani — ellökni nem szabad.

10. Az egyleti tagok úgy mint a vendégek felöltőiket a szánakon el nem helyezhetik.

11. A szolgáloményzetnek a pontos szolgálat és illetékes magaviselet szoros kötelességévé tétetik. Netaláni panaszok e részben a választmányi napi biztosnak jelentendők be.

E rendszabályok szigorú megtartására első sorban a választmány kebeléből kiküldött napi-biztos ügyel fel, ki egyuttal a körülmények által indokolt minden szükséges intézkedés megtételére jogosítva van; s a választmány reményli, hogy az egylet tagjai a napibiztos eljárását e rendszabályok pontos megtartásával lehetőleg megkönnyítik.

Az alapító és rendes tagok az egylet által kiállított kötelezvényre sajátkezüleg iratkoznak be a titkárnál.

A foglalkozó, pártoló és családtagok egyszerűen szóval jelentkeznek alólírottánál bármikor. A tagsági jegyek kiválthatók Brabecz S. egyleti pénztárnoktól az illeték-kiszabási hivatalban.

Rimaszombat, 1882. november 30.

Dr. Löcherer,

a rimaszombati koresolya-egyl. titkára.

A gazda-közönséghez.

Az országos borászati-kormánybiztos azon felhívását van szerencsém a t. gazdaközönség tudomására juttatni, miszerint a Francia borkereskedők a f. évben szűrt könnyű, fehér és vörös borokat lehuzás után hectoliterenként edénnyel együtt a legközelebbi vasuti állomáshoz szállítva hajlandók 15—20 frtért megvásárolni, a miért is az ily áron eladni szándékozik sziveskedjenek idei borterméseikből az országos-borászati kormánybizottsághoz (Budapestre) a mustrákat mielőbb beküldeni, — megjelölve a termelő nevét a vasuti állomást s a készlet mennyiségét.

P. Apáti, 1882. decz. hó 1-én.

Vajda Gyula, gazd. egyl. titkár.

Meghívás méhészeti-gyűlésre.

Mindazon ügybarátok, kik a méhtenyésztés okszerű kezelésének felkarolása által maguknak nemes mellékfoglalkozást szerezni kívánnak: valamint a népek sorsán ezen ipari terjesztés által segíteni akarnak; ez által különösen a közjólét előmozdításán törekednek; a folyó 1882-ik év deczember 28-án Tornallyán a „Kaiserné“ vendéglőjében tartandó „Méhészeti egylet“ alakuló gyűlésére tisztelettel meghívotnak. Targyai lesznek: a) egyleti alakulás. b) alapszabály szerkesztés. (ügykezelés) c) kitézése az első vándor-gyűlésnek valamely méhtelepre. d) indítványok.

Simon, 1882. nov. 27.

Ideiglenes elnöki megbízásból:

Csizi Miklós tanító,
ideigl. titkár.

Hírek és vegyesek.

Uj koronaőr. Szláv József mult hó 30-án gróf Festetics György helyére, ki főudvarmesterré nevezetett ki, a magyar országgyűlés mindkét háza által egyhangulag koronaőrre választatott meg.

A tisztánenni hely. hitv. egyházkerületnek mult hó 28 és 29-ik napjain Sárospatakon tartott rendkívüli közgyűlésén conventi tagokul megválasztottak: Fejes István s.-a.-ujhelyi és Szentpétery Sámuel pelsőczyi lelkészek egyházi, Moesáry Lajos és Hegedűs László világi részről; póttagok lettek: Béki Sámuel és Makay Dániel egyházi, Lükő Géza és Orbán József világi részről. Az egyetemes tanügyi bizottságha rendes tagokul beválasztottak: Mitrovics Gyula, Szinyei Gerzson, Terhes Barna és Lengyel Endre, póttagok lettek: Radács György és Dókus Gyula. Egyszersmind kimondotta a gyűlés, hogy a zsinati törvények 38 és 48 szakaszai azonnal életbe léptetessenek s az egyházak és egyház-megyék legközelebbi gyűléseiket ezen alapon tartásák.

Eszküvő. Sajógömörön folyó évi november 22-én vezette oltárhoz Kovács Mariska urhölgyet; Kovács Károly tisztartó bájós és szellemus nővérét Peck András dobszai

jeles építész. Az egybekelés a völegény által felépített új templomban történt meg.

Házasság. Osvald Gyula helybeli műcsukrász és kávéháztulajdonos mult hó 29-én tartá esküvőjét Köviben Frenyo Karolina, Frenyo Dániel, volt kövii ev. tanító kedves és művelt leányával.

Eljegyzés. Mult hó 26-án jegyeztetett el — városunk egyik szépe. — Gömöri Edé helybeli jóhirű szabómester és söresarnok-tulajdonos szeretetreméltó és művelt Mathild leánya Hoselitz Jakab ifjú kereskedővel. — Tartós boldogságot kívánunk a köteendő frigyre.

A Petőfi-szobor bizottság a „Gömörmezei muzeum“ részére több diszes példányt küldött a szoborra helyezett koszorúk és szalagok közül.

Iparos-segédék ingyenes rajzoktatása. Groó Vilmos kir. tanfelügyelő buzgalma folytán iparos ifjaink az eddig minden szellemi foglalkozás nélkül eltöltött vasárnap délutánt, rajztanulásra fordítják. Örömmel konstatálhatjuk, hogy a legnagyobb rész átlátta ennek ezélszerű, sőt szükséges voltát s mind számosabban vesznek részt az e czélra rendezett tanórákon, melyeken az előadást Tóth János, a rimaszombati egyesült prot. gymnasium szakképzett rajztanára vezeti.

A magyar szent korona országai vöröskereszt-egyletének gömöri fiókja, melynek ez idő szerint 6 alapító-, 164 rendes tagja van s ezeken kívül mintegy 239-en irtak alá több kevesebb összeget, ez idő szerint 1085 frt 97 krral rendelkezik. Ez összeg folyó év november hó 1-éig folyt be s a rimaszombati pénzüintézetekben van gyümölcsözés végett elhelyezve.

„A rimaszombati polgári olvasókör“ táncvizsgálma saját könyvtára javára 1883. január 21 leend. Felhívjuk e diszes polgári bálra városunk és vidéke közönségének figyelmét s a czélt melegen ajánljuk pártfogásába.

A himlő. a Sajó völgyén acut jellegűvé kezd válni. — különösen Sajó-Gömör és Gömör-Panyiton fordulnak elő betegülések, feljegyzéseink szerint, S.-Gömörön ez ideig 8 beteg közül halálozás nem történt. Gömör-Panyiton ellenben 6 beteg közül egy leány már elhalálozott.

Miskolczy István műcsukrásznak jelenszámunkban közzölt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Öngyilkosság. Bejében, a Szentmiklóssy család gazdatiszta folyó hó 19-én az angolkerthez tartozó üvegházban felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen, az öngyilkos rendezett viszonyok között élt.

A hazai pénzüintézetek képviselői mult hó 29 és következő napjain tartottak népes gyűlést Budapesten. E gyűlésre alkalmat szolgáltatott azon törvényjavaslati tervezet, melyet a magy. kir. pénzügyminiszter a takarékpénztári betétek megadóztatása végett kilátásba helyezett. E gyűlés, melyen mintegy 175 pénzüintézet volt képviselve, egy permanens pénzügyi bizottságot választott s kimondta azt, hogy a mennyiben a pénzüintézetek nem nyereszkesedési, de takarékosági tényezők s e mellett temérdek jótékonyt gyakorolnak minden közművelődési czél irányában: kérvényileg kerestessék meg a miniszterium e tervezet elvetésére, mely kérvénynek, ha nem lesz óhajtott eredménye a további teendők vezetése a bizottságra ruházott.

Az elbocsátott legény bosszúja. Tornallyán M. üzletlajdonosnak nem épen megbízható legénye lévén többszörös figyelmeztetés dacára sem igyekezett az illető megszokott hibájával felhagyni s így a meg nem bízhatóságot következmenye a legény elbocsátása lön. Erre egy pár nap mulva az illető uri emberhez beállit két finánc kijelentvén, hogy ők szüdohányt keresnek, mert a házi urat ily tiltott delicat-czikk élvezete miatt feljelentették. A házmotász alkalmával találak nehány levelet, melyet az illető pénzügyi közegek le is foglaltak, sőt a háziurat 20 kemény frtígg meg is srtóftolták. A gyanu alapos, hogy a feljelentést a halálatos legény tette.

Egy méreg keverő kivégzése. F. év nov. 30-án végezte ki Kozarek pesti hóhér Szombathelyen H. Nagy Annát, ki patkány méreggel 7 embert, köztük saját férjét is megölte. A „lábalóleltevést“ valóban üzletszerűen üzte s öt frtnyi díj elegendő volt egy megunt férj megöléséért. Az elítélt a legnagyobb hidegvérűséggel lépett a bitóhoz.

A „Vasárnapi Ujság“ nov. 26-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Felekiné-Munkácsi Flóra. — Kasandra. Schiller költeménye. Vargha Gyulától. — Éltető és Kárlátó et Comp. — Egy fedél alatt. Angol regény. Irta Payn Jakab. — A diakóvári székesegyház dr. Czobor Bélától. — Úgyes-bajosok. Biczó Géza rajzához. — Egyveleg. — A műcsarnok új kiállítására. — Francia bányamunkások zavargása. — A hittérítők Khinában. Nogely Istvántól. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár. — Képek: Felekiné-Munkácsi Flóra. — A műcsarnok kiállításából: „Fél a baba“ szobormű Zala Györgytől. — A diakóvári székesegyház. — Egy fedél alatt. — Úgyes-bajosok. Biczó Géza rajza. — Francia munkások zavargása.

CSARNOK.

Mutatvány.

Schiller: „Orleánsi szűz“ czimű drámájából.

Második felvonás.

6-ik jelenet: a láthatár kiszélesedik: látható lesz az angol tábor, minden sátor lángokba borulva. Dobpergés, a színen egyes csapatok az ellenségől üzetve futnak keresztül, majd jó Montgomery.

Montgomery (egyedül):

Hová fussak! ellenség és halál
Körülem! itt a feldühödt vezér
Zárja el a menekülésnek útját
Kivont aczéllal, kényszerítve bennünk
Szemébe nézni a halálnak; ott
Égő lángokban a megnyitott pokol
Pusztít, emészt, veszélyt-veszélyre torlaszt.
S nincs közelemben egyetlen bokor,
Arnyával amely eltakarna, nincs
Egyetlen barlang, biztos menhelyül.
Ah! nem hajtám hajomát soha még
A tengeren át, erre! balga én,
Kit egy hin csaklég vakita el!
S olesó dicsőséget keresve, ki
A franeziák ellen kardot ragadtam!
Most im a balszerenese végzetem,

Ide vetett, e gyilkoló esatába!
Mig messze innen, távol otthonom,
Hazám, virányos partján a Savernek
— Hol egy anyát, egy gyöngéd, szeretett
Mátkát hagyték, gyászt öltve, vissza — biztos,
Családi körben éltem.

(A távolba feltűnik Janka alakja)

Hah! mi az?!

Mit látok?! ott a rémalak jelen meg!

Rémes, ijesztő fénybe tündökölve

Emelkedik ki a lángok közül!

Miként az éjnek egy kísértete.

Midőn megnyitja torkát a pokol!

Hová fussak?! szeme villáma már

Rábbá teve, bár messze még maga,

Tekintetének soha sem hibázó

Törét, kidobta rám, ki, elfogott!

Mig lábamat erősbén, mind erősbén

Szorítja át az igézett varázs

Billinse, hogy lelánczolva futásom

Gátolja meg, érezni kénytelen

Magában a szív mint küzd, mint tusáz.

Láttára e halált hozó alaknak.

(Janka egy lépést tesz felé, s ujra magáll.)

Hah! közelebb jön! nem várom be, nem!

Mig rám rohanna ez ádáz alak!

Lába elé borulok, átfogom

Térdét, könyörgve esdek éltemért!

Hiszen ő nő, könnyem meghatja nyilván.

(Menni akar felé, de Janka hirtelen elebe lép.)

7-ik jelenet: Janka, Montgomery.

Janka: Halál reád, kit angol anya szült!

Montgomery: (lábához esik.)

Megálj rém! a védtelenre ne sujts!

Eldobva ime kardom, paizsom,

Fegyvertelen hullok lábához én

Fegyvertelen, hogy esdve kérjelek:

Hagyd még tovább is látnom a napot,

Órúlnom a fénynek, életnek! óh

Fogadd el értem, váltságdíjt adok!

Wallisban, a szép földön, a hol ott

Kigyóva fut úde zöld pázsiton

At az ezüst folyamba a Saveron,

El birtokán atyám, duszadagyon,

— Ötven falu nevezvén őt urának.

Kész lesz kiváltni, gazdagon fizetve

Aranynyal érte — szerettet fiát,

A hirszáván ha értesül, hogy él.

A franeziák kezébe esve foglyul!

Janka: Elámitott bolond! órád ütött!

Rosz csillagod hozott a szűz elé,

Kit látva magát, láttad a halált!

Annak kezébe estél a kitől

Megszabadulást hasztalan remélsz,

Hiába várod megmentésedet!

Dobott volna barsorsod a habos,

A pettyezett tigris körme közé;

Avagy jutottál vóna krokodil

Torkába, vagy raboltad volna meg

Talán kölykétől az orozlát!

Várhatsz kegyelmet, könyörületet . . .

— A szűz kezén számodra csak halál van!

A sérthetetlen, az erős, hatalmas

Szellemvilággal kötött, iszonyu

Vérszerződés parancsa szabja rám;

Hogy minden élt, a kit ellenül

Elémbe küld a harezok Istene

Kardommal át szegeztek.

Montgomery: Ah! minő

Kegyetlen a szó ajkadon, pedig

Tekintetemben maga a menyország

Mosolyg, szelid, engesztelő mosollyal.

Önön szívem von engemet feléd,

Megnyerő külsőd köt le, bajol el.

Oh, jószágodhoz esdek ime hát!

Gyöngéd nemed engesztelésre kész

Szelidségéhez: kegyelem! tegyen

Engesztelővé ifjú korom!

Janka: Ne esdj, ne kérj engem nememre tett

Hivatkozással, ne mondj nőnek engem!

Mint a tetetlen szellemeknek, a

Halandó emberek szokásait

Felvenni tiltva, tiltva nekem is

Emberileg viselni tán magam;

Szív nem dobog itt e páncél alatt.

Montgomery: A bennünket vezérlő, életünk

Sorsát igazgató törvényre, mely

Előtt minden szív meghajol, könyörgök:

Honn egy deli nőt hagytam vissza én,

Szépét, minő magad vagy, tavaszán

Tavaszon korán viruló bájának,

Könnyes szemekkel, sirva várja ő:

Hogy visszatérjen a hön szeretett.

Oh, hogyha egykor magad is szeretni

Remélsz, s reméled, hogy e szerelem

Megáld és boldogít, kegyetlenül

Ne tépj, ne össe két szívet, mit a

Szerelmennek szent láncza fűze egybe!

Janka: Ah! vakmerő! te földi idegen

Isteneket hisz védőül ügyednek,

Kiket szememben egy sugára sem

Övez a hódoló szent tiszteletnek!

Azt a szerelmi kötést, amivel

Rám hatni vágysz, én nem, nem ismerem;

Rám nézve nincs, nincs földi szerelem!

Halója nem fog engem meg soha! . . .

— A halál angyala szól, véd magad!!

Montgomery: Ah! honn hagytott, bánatba elmerült

Szüleimnek nevére könyörülj!

Te is szüledet hagytál honn tudom,

Epesztve őket érted fájdalom!

Janka: Boldogtalan! ki felkeltéd szavaddal

Lelkembe — látni kényszerítve — hány

Gyermektelen anya, s atyátlan árva,

S oltár előtt özvegygé lett menyasszony

Leend ez országban miattatok.

Megtudják ma, meg az angol anyák is

Hogy van kétségbejítő fájdalom.
Ismerni tanulják a könnyeket:
Mit Frankhon gyászos női ejtenek!

Montgomery:

Óh, fájdalmas, nehéz az, idegenbe!
Még siratlan halni meg.

Janka: Ki hitt

Ez idegen országba titeket?!
Hogy amivel bőven jutalmazá
Szorgalmát a föld a szántóvetőnek,
Feldulva, elpusztítva, önmagunkat,
Elűztek családi tűzhelyünkről?!
Városainkba, szentélyeinkbe, itt
Ahol, eddig csak béke, esend lakott,
A háboru tüzes üszkét dobjátok!?
Hah! ti örült álmaiba sziveteknek,
Rabszolgaságba járommal nyakán
Látjátok immár, biun, esztelen
A szabadnak született francziákat!
E földet, e kiterjedett, hatalmas
Birodalmat magát itt, ime, büszke
Gályáitokhoz kötözve esolnakul.
Balgák! Frankhon királyi ezimerét
Istenkéz őrzi! könnyebb nektek, az
Egről letépni fenn egy esillagot,
Mint az örök, egyetlen, oszthatatlan
Birodalomból elrabolni csak
Egyetlen egy falut! itt, itt van a nap,
A bosszu napja! — ti nem fogtok élve
Visszaevezni többé, vissza a
Szent tenger árján, mit közénk, közétek
Istenkéz helyze határvonalul,
Amit keresztül léptetek gazul!!

Montgomery:

Nines menekülés, nines hát?! a halál
Szörnyü kezétől, mely felém kinyul?!

Janka:

Halj meg! gyáván mért reszketsz a halál
Előtt! avagy nem elkerülhetetlen
Sorsunk-e az?! tekincs rám, nézz meg engem!
Én nő vagyok, csak egy nő, a kinek
Pásztor kunyhóba ringa bőlejeje,
Pásztor leányuk született; kezem
Kardforgatáshoz nem igen szokott,
Nem horda mást, békés pásztorbotot.

Kinek mégis elkelle hagynom, el
Honn a virányos mezőt, leszakasztva
Atyám kebléről, és nővéreim
Szerető karjai közül kitépve
Ide sietnem, öldökölve, fájó
Gyászt hozni rátok, mint a félelem
Sötét kísértete, nem öngyönyörből. —
Az istenség paranes szavára, hogy
Halált halálra osszak; végre majd
Önmön magam legyek az áldozat.
Mert visszatérni, én nem, nem fogok,
Ez édes perez rám nézve elveszett.
Sokan fognak holtan heverni még
Közületek kezemtől, óh sokan
Veszik fel az özvegyiség gyász ruháját,
Mig végezetre küldetésemet
Bevégzém, ön szívem járja át
Az az aczél. Most tedd, a mi paranesod,
Ki a karddal gyorsan és küzdj velem,
Vivjunk a lét, az édes életért!

Montgomery felugrik:

Hah! halandó vagy hát, mint én, te is?
Megsebhét a kard, karjaimba is
Lehet erő, mivel lesujtsalak?!
S poklokra küldve elhárítsam a
Veszélyt, esapást az angolok fejeről?!
Isten áldó kezébe helyezem én,
Az ég kezébe sorsom; — kárhozat
Angyala hívd hát, hívd pokolbeli
Szellemeid segítni! Véd megad!

(Paizsát, kardját felkapva, megtámadja Jankát; a távolba harezi induló
hangjai hallatszanak, rövid vivás után Montgomery elesik.)

Fordította: **Borsody Béla.**

Hivatalos közlemények.

Pályázat.

2412. sz. — Gömörmegye rozsnói járás területén levő
nagy-szlabosi körjegyzői állomás, leköszönés folytán ürese-
désbe jöven, annak betöltésére ezennel pályázat nyittatik.
Ezen állomás javadalmazása a kerülethez tartozó 4 község
által fizetendő 500 firt és 100 firt lakkbér. A pályázni kívá-
nók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt kérvényüket, f. 1882.
évi december hó 9-én vagy is az akkor Ochtina községben

d. e. 9 órakor megtartandó választás napjáig alólirott szbi-
róhoz adják be. Rozsnyó, 1882. november 15-én.

Kubinyi, szbiró.

Hirdetmény.

A rimaszombati kerület szolgabirói hivatalánál egy
II. osztályu irnoki állomás, melylyel 450 firt készpénz fize-
tés van összekötve, a jövő 1883-ik év január 1-sejével üre-
sedésbe jön; — felhivatnak ennél fogva a pályázni ohaj-
tók, hogy életkoruk, tanulmányaik s eddigi alkalmazásukról
szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket Fáy Gusztáv
főispán Ó méltóságához ezimezve hivatalomhoz, folyó év
decz. 25-ig okvetlenül adják be. — Később érkezett kérvé-
nyek figyelembe nem vétetnek.
Nyustya, 1882. decz. 1.

Kubinyi Gusztáv, szolgabiró.

Szerkesztői üzenetek.

Z. J. A kihagyás miatt a kérdéses közlemény érdekeltségéből
nem vesztett, a pótlás pedig rajta már nem javítana.

B. B. Kivánsága teljesül.

V. L. Epen egy történt.

Egy zsidó pártolónak. Oly cikket, melynek szerzőjét vagy be-
küldőjét nem ismerjük, nem közlünk.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1882. decz. hó 2-án
tartott hetivásár alkalmával a gabonanemek és kapásnövé-
nyek következőleg jegyeztettek:

	hectoliterenkint. métermázsánkint.			
Buza	6.50	6.—	8.20	7.80
Feles	5.—	4.85	6.20	6.—
Rozs	5.—	4.95	6.20	6.—
Árpa	4.00	3.80	6.—	5.75
Zab	2.55	2.30	6.20	6.—
Kukoricza	4.30	3.80		
Bab	—	—		
Kása	—	—		
Burgonya	2.50	2.20		
Széna, kötött	—	1.95		
Takarmány szalma	—	—	—	—
Alom-szalma	—	—	—	—
Zsúp-szalma	—	—	—	—

Felelős szerkesztő: **Bodor István.**

Magán-hirdetések.

Karácsonyi és ujévi hirdetés

Alólirott ajánlja — a karácsonyi és ujévi ünnepekre — dusan
felszerelt

Czukrászdáját

a t. cz. közönség becses figyelmébe, hol mindenféle — igen szép
kivitelü — czukor-alakocsák, állatkák, virágcsokrok nagy választé-
kban feltalálhatók; továbbá mindenféle czukorkák, ugymint:
La Parisien, Chocolate-Praline, Salon-Confect és Chrem-Pastilage
akár kilo számra, akár pedig diszesen aranyozott kartonageokban
vagy selyem- és bársonnyal diszitett Cassetákban igen jutányos
áron kaphatók.

Ugyanitt kaphatók igen jó vegyítékü theák, jamaikai-, cuba-,
braziliai- és fehér-rum, puncsessentia és mindennemü Chrem-
liqueurök.

Végül pedig ajánlja szolgálatkésztségét a karácsonyi és ujévi
ünnepekre mindennemü és áru diós-, mákos-, turós-, lekváros-, szől-
lős-, gyümölcsös- és üres kalácsok elkészítésére.

Számos bevásárlás és megrendelésért esdve maradtam a t.
cz. közönségnek

Rimaszombat, 1882. december 3.

Kész szolgája

Miskolezy István, műczukrász.

Üzlethelyiségem: Rimaszombat, főtér 9. sz. a. házban.

Árverési hirdetmény.

Herczeg Coburg ő királyi fensége füleki ura-
dalmának bozítai pusztáján találtató csirászat fel-
oszlattatván, az ott találtató **10 darab** különféle
koru **bika** és **35 darab** különféle koru **tehén**
és **borju** folyó év **december 5-én reggeli 9**
órákor a bozítai pusztán készpénz fizetés mel-
lett elárvereztetni fog.

Fülek uradalmi tisztartóság Bozítán, 1882.
november 26-án.

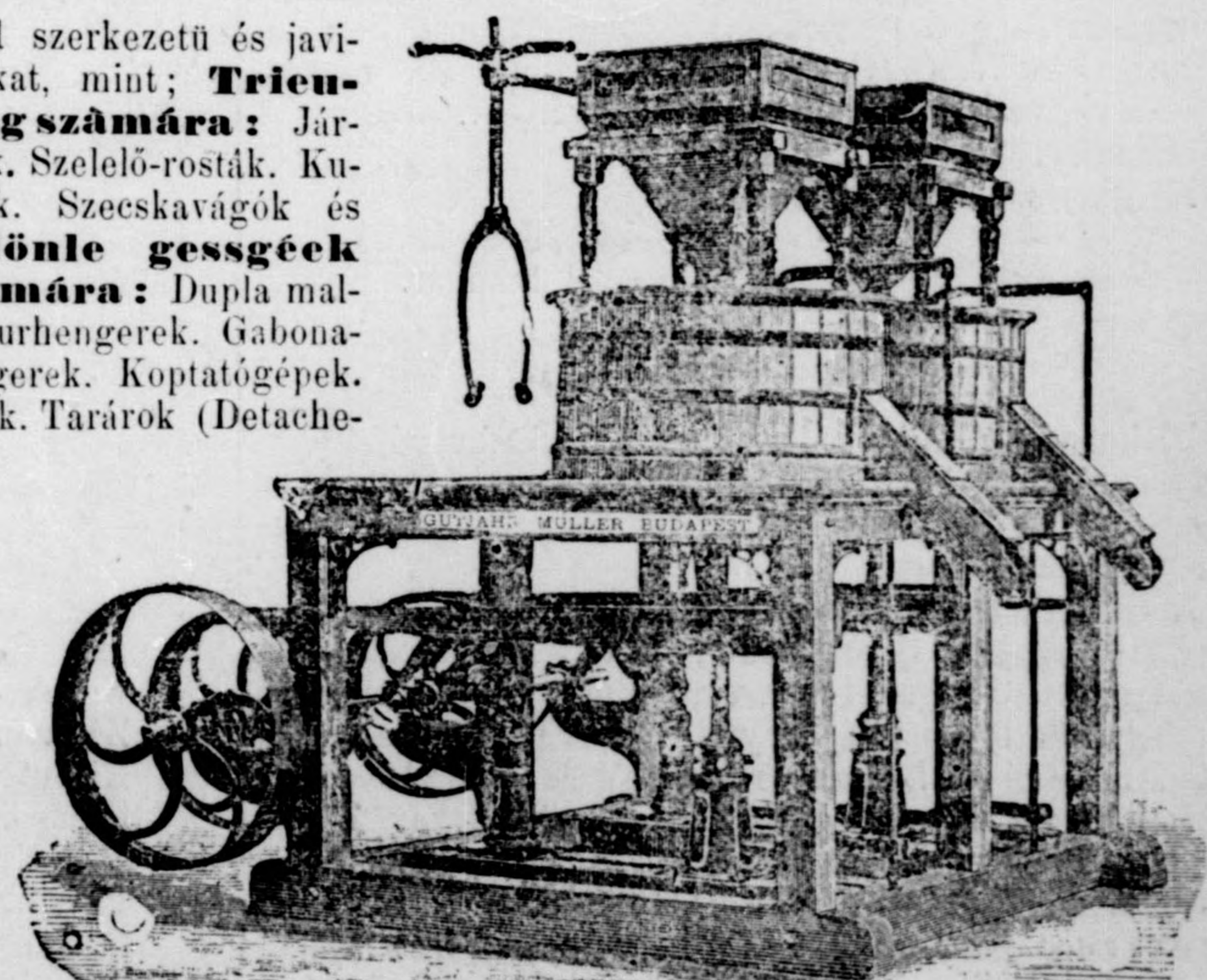
Mórász Ágost, s. k.
tisztartó.

GUTJAHR és MÜLLER

(ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER.)

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
Budapesten: a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetü és javi-
tott gyártmányukat, mint; **Trieu-
rök gazdaság számára:** Jár-
gány-eséplőgépek. Szelelő-rosták. Ku-
koricza-morzsolók. Szecskavágók és
Borsajtók. **Különle gessgék**
malmok számára: Dupla mal-
mok. Malom trieurhengerek. Gabona-
osztályo zó hengerek. Koptatógépek.
Daraválasztógépek. Tarárok (Detache-
rök) **Malom-
alkatré-
szek:** u. m.
Transmissiók.
Szijkerekék.
**Rostale-
mezek:**
Cséplőgép-
rosták. Liszthen-
gerszíták. Kopt-
tató-lemezek.
Ráspoly-leme-
zek stb.



Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

26-30

Gyári raktár és képviselőség: Rimaszombatban SZOJKA JÁNOS urnál.

GÖMÖRI EDE férfi ruha-terme.

Ajánlja a t. cz. közönségnek a husz év óta
fennálló s jó hírnek örvendő, a legújabb diva'kelmék-
kel felszerelt

férfiszabó divattermét,

a hol minden e szakba vágó öltözékek — tetszés sze-
rint — a legjutányosabb ár mellett gyorsan és pon-
tosan eszközöltetnek.

Ugyanitt elfogadtatik: **bárhon vásárolt kelmé-
ből is** öltönyök elkészítése, szintén a legjutányosabb
ár felszámítása mellett.

Rimaszombat, főtér 16. szám.